

jeg har kun villet nævne dem for at antyde, hvorfor man er bleven mere bange for den Høieſteretsdom, der nu er falden, og har tillagt den langt større Betydning, end den maatte fortjener, og at det ſikkert vilde være paa ſin Plads at forſøge det hele Spørgsmaal paa paſſende Maade procederet endnu engang, hvad der ikke vil være det Mindſte til Ginder for, ſaa ſnart Gieren af Friſenbold Laxegaard, Hr. Ofenfeld, vil formene, at der atter gøres Indgrib i hans Fiſſeret. Saa vil der opſtaa Sager igjen, og der vil da blive Leilighed til at procedere Sagen endnu engang. Jeg vil imidlertid gjøre opmærkſom paa, at i diſſe Kommiſſionsforretninger, navnlig i den fra 1696—98, rettedes der temmelig stærke Behreidelſer mod Randers Bys Borgere, fordi de ikke havde udført det Hverb, der var dem paalagt af Kongen, at holde Juſtits paa Randers Fjord, ſærlig da de havde Interesſe deraf. Der var givet dem ſtore Rettigheder, blandt Andet ogſaa til at paadømme ſlige Sager, og Laxekommiſſionen af 1696—98 behreidede ſtærkt Randers Magiſtrat og Borgere, at, naar de nu klagede ſaa meget over, at Fiſſeriet i Fjorden ikke var lovligt og ikke blev udført paa en ſaadan Maade, ſom det ſkulde, ſaa var det deres egen Skyld, fordi de ikke havde holdt den Juſtits, ſom Kongens Anordninger paabød, at de ſkulde holde, og gav dem Myndighed til at holde. Skulde der ſenere blive Sag derom, og da der har været ſaa mange Sager tidligere, er det rimeligt, at der ogſaa kunde blive det for Fremtiden — jeg tror nemlig ikke, at dette Forhold kan blive endelig afsluttet eller komme i No ved Høieſteretsdommen af 19de Februar dette Aar — vil jeg kun ſige, at det vilde være tilraadeligt ikke at lade to mindre Borgere, ſom her havde været Tilfældet, gaa foran og til Slutningen erhverve fri Proceſ for Høieſteret og lade ſig beſtikke Sagfører der. Jeg er overbevist om, at Sagen i alle Inſtantſer ogſaa for Høieſteret er ført med al den Dygtighed, man er vant til at ſe ved Høieſteret. Jeg veed ikke, hvem der har været beſtattet til Sagfører for Møller og Njar, men jeg vil ſige ſaa Meget, at i en ſaadan Sag maa man ſikre ſig den Sagfører eller Advokat, man vil vælge, thi det ligger ikke lige let og lige nær for Enhver at fordybe ſig i de temmelig vidtløftige Myſterier angaaende Fiſſerirettighederne i Randers Fjord eller at have det Hjenſkab til Fiſſeriforholdene, ſom er nødvendigt, for at man kan have det rette Blik for og den rette Bedømmelſe af de Oplyſninger, der kunne fremdrages. Staar der i Virkeligheden ſaa ſtore

Interesſer paa Spil, ſom man maa forudſætte efter de indkomne Andragender, og jeg tror, at dette er Tilfældet, vil dette ogſaa være rigtigt, og ſaa vil der ogſaa være Anledning til at ſamle de tilſtræffelige Midler til at føre Sagen igjennem i alle Inſtantſer, uden at behøve at ſøge fri Proceſ. Jeg ſkal indſtrænke mig til diſſe Anthydninger om Fiſſeriforholdene paa Randers Fjord. Der kunde, ſom ſagt, være ſtor Friſtelse for mig til at komme ind paa dem i Detaillen, men det vilde medtage meget længere Tid, end jeg tør optage for det høie Thing, og vilde maatte ogſaa nærmefſt høre ind under en Procedure i en fremtidig Sag. Imidlertid har jeg troet at burde begrunde, hvorfor jeg har den Opfattelse, at denne Dom af 19de Februar 1883, der nu er fældet ved Høieſteret, efter at Sagen har været ført igjennem alle Inſtantſer, neppe bør antages at have en ſaa afgjørende Betydning, ſom ſtadig har været forudſat i Andragendet, eller bør tillægges en ſaadan Virkning eller fremkalde en ſaa ſtor Frygt eller Beſtyrtelſe, ſom det synes, at den har fremkaldt iſølge Andragendet, og at den i og for ſig heller ikke indeholder tilſtræffeligt Motiv til at afløſe Laxegaardsprivilegiet ibetmindſte med Henſyn til Fiſſeriet fra Laxegaarden og ned ad Aaen og Fjorden. Forreſten ſkal jeg villig indrømme, at ſaadanne Laxegaarde ere det meſt ødelæggende Fiſſeriedſtab, ſom kan udfpekuleres. Der har været Tale om ved forſkjellige Leiligheder her, at man ikke ſkulde bruge ſtadelige eller ødelæggende Fiſſeriedſtaber; men en ſaadan Laxegaard er indrettet paa at fange alle de Lax uden Undtagelſe, hver eneſte en, der gaar op i Aaen for at lege, og da det jo er Laxens Natur at gaa fra Saltvand op i Ferſtvand for at lege, vil man ſe, at der føres en ven ødelæggelſekrig mod de Lax, ſom gaa op i Aaen. At der ſlipper enſelte igjennem, beror paa, at man undertiden maa aabne en Sidedanal, for at Brammene kunne gaa igjennem, og at den hele Laxegaard undertiden om Vinteren kan blive ſat under Vand, ſaa at Fiſſene kunne gaa oven over. Vil man derfor gjøre Noget for Laxfiſſeriet, tror jeg, at man maa komme til at afſinde ſig ikke alene med Gieren af denne Laxegaard, men ogſaa med dem, ſom ligge ovenfor, og ſom for Dieblikket ikke ſaae Noget, fordi Friſenbold tager det Altkammen. Naar man vil afløſe dette Laxegaardsfiſſeri, kan det ikke nytte at holde ſig til den ene Laxegaard, men man maa afløſe dem alle. Men at afløſe Laxegaarden af denne Grund ſter jo fra et helt andet Synspunkt og af et ganſke andet Henſyn, end fordi man tror, at Gieren har en Eneret paa 6³/₄ Mil